

Kwetsbare vaders

Vader is de eerstverantwoordelijke in het gezin. „Het is als een kledingstuk dat je niet uit kunt doen. Je kunt het vaderschap nooit afschuiven. In die zin is het iedere dag Vaderdag”, meent **ds. A.C. Uitslag**.

tekst **Ad Ermstrang** foto **Henk Visscher**

Ds. A.C. Uitslag

Ds. A.C. Uitslag (42) is afkomstig uit de Noordoostpolder. Na het VWO doorliep hij het Heao (bedrijfseconomie) en daarna studeerde hij aan de Theologische Universiteit Apeldoorn (TUA). Van 1997

tot eind 2002 was hij docent godsdienst en klassieke talen aan het Wartburg college. In mei 2005 werd hij pre-

dikant voor de Christelijke Gereformeerde Kerken. Eerst in Kerkwerve en sinds mei 2008 bij de christelijke gereformeerde kerk Eben-Haëzer op Urk. Hij is voorzitter van de Spaanse Evangelische Zending.

De christelijke gereformeerde predikant op Urk schreef er een boekje over, onder de titel 'Elke dag Vaderdag'. In feite is het een vervolg. In 2012 schreef de predikant 'Elke dag Moederdag'. Was de inhoud daarvan vooral afgeleid van de teksten over de deugdzame vrouw uit Spreuken 31, ditmaal begint ieder hoofdstuk met een fragment uit een gefingeerde brief van een vader aan zijn kinderen.

Tal van thema's komen langs en worden verder uitgewerkt. Zoals bijvoorbeeld vadersmart, vaderhand, vaderhart, het oog van vader, vadermond, het oor van vader en vader als voorbeeld. „Op een praktische wijze”, aldus de predikant, die veel teksten in de Bijbel tegenkomt die in verband staan met deze onderwerpen. Het boekje is dan ook bedoeld om een aantal handvaten te geven voor de plaats van de vader in het gezin. Verkeerde voorbeelden komen eveneens aan de orde, zoals de bevoorrechte positie van Jozef in het gezin van vader Jakob en de houding van Eli, die zijn zonen niet eens zuur aanzag.

Uit onder meer zijn werk in zijn huidige en vorige gemeente haalt ds. Uitslag voorbeelden van hoe het kan en ook hoe het niet moet. „Uiteraard onherkenbaar en aangepast, maar wel levensecht.” Het boekje verschijnt niet op een willekeurig tijdstip, maar aan de vooravond van de door de commercie sterk gepromote Vaderdag. „Helaas is dat altijd op zondag, maar dat wil niet zeggen dat het niet als een moment kan worden aangegrepen om aandacht te vragen voor het echte vaderschap.”

Restaurantbonnen

Volgens de Urker predikant wordt in de gereformeerde gezindte maar al te vaak gesteund op de rol van de moeder, als het gaat om de opvoeding van en de aandacht voor de kinderen. Die rolverdeling is vooral ontstaan in een periode waarin het kostwinnerschap nog heel gewoon was, denkt hij. „Ook de man heeft evenwel een belangrijke taak in het gezin. Het huwelijksformulier is daarover duidelijk en geeft aan dat de man zijn vrouw ook in de tijdelijke dingen dient bij te staan. In die zin is het niet zo erg wanneer vaders iets meer dan voorheen zorgtaken krijgen opgelegd. Hun taak gaat verder dan alleen een band plakken of iets in elkaar zetten.”

De praktijk is echter weerbarstig. „Kijk maar hoe vaders worden opgeslokt door hun werk, carrière en nevenfuncties. Natuurlijk heeft de man als taak te zorgen voor het inkomen, maar dat is geen doel in zichzelf. Als je ziet hoeveel mensen, en zeker zelfstandigen, altijd in touw zijn voor hun bedrijf, dan kan dat ten koste gaan van de aandacht voor de kinderen. Dat gaat predikanten uiteraard niet voorbij. Kijk maar naar de discussies die daarover in de pers en de kerkelijke bladen worden gevoerd. Het is van belang dat de ogen daarvoor opengaan. Ik las pas ergens van een zoon die zijn vader om 40 euro vroeg en kort daarop weer. Hij kreeg het beide malen en kwam korte tijd later met een restaurantbon voor twee personen terug. Die gaf hij zijn vader, met het verzoek eens met hem uit eten te gaan, zodat er tijd zou zijn voor een gesprek. Een veelzeggend voorbeeld.”

Zo heel veel tijd hebben vaders niet, waarschuwt de dominee. „Je moet je afvragen hoe lang kinderen thuis zijn en beseffen dat je tijdens de groei naar hun zelfstandigheid steeds minder invloed kunt uitoefenen.” Mannen hebben een zekere scoringsdrift als het gaat om hun werk en soms ook in het bekleden van nevenfuncties. „Maar je behoort wel priester in het gezin te zijn. Dat is niet alleen een gesprekje aan tafel.”

Ds. Uitslag beseft dat er de nodige uitzonderingen zijn. „Het is nog niet zo lang geleden dat hier op Urk de meeste mannen vissers waren. Zij waren vijf dagen van huis en twee dagen thuis. Het is dan logisch dat er veel taken bij de vrouwen terechtkomen. En boeren maakten voorheen ook een groot deel van het jaar heel lange dagen. Maar dat geldt niet voor elk deel van de samenleving. En een bijzondere baan ontslaat vaders niet van hun verantwoordelijkheid.”

Offers

Tijd maken voor het gezin vraagt offers, meent hij. „Het

„Een bijzondere baan ontslaat vaders niet van hun verantwoordelijkheid”

kan niet zo zijn dat je in een of meer nevenfuncties de geziene man bent, terwijl tegelijkertijd je eigen kinderen niets aan je hebben.”

Een richtlijn is voor hem de afwezigheid op doorde weekse avonden. „Als je niet meer dan twee avonden per week thuis bent, moet je toch wat aan het beheer van je agenda gaan doen. Bestuurlijk zou het verboden moeten worden om iemand voor een nevenfunctie te vragen die al een of meer van zulke functies bekleedt. Te veel werk wordt door te weinig mensen gedaan. Helaas vaak onder het mom van nederige hoogmoed. Daar hebben we allemaal last van. We voelen ons geveild als we ergens voor gevraagd worden.

Het kan ook anders. Ik herinner me dat een ouderling bij het aflopen van zijn reguliere termijn zich niet meer herkiesbaar stelde, omdat hij merkte dat hij zijn kinderen steeds minder in de hand had. Het is ook goed om vaders met jonge kinderen wat meer te ontzien. Hun tijd voor wat betreft nevenfuncties komt nog wel, zou je kunnen zeggen. Je eerste roeping ligt in het gezin.” Ds. Uitslag - „ik betrek dat ook mezelf” - adviseert vaders ervoor te waken om al te stoer en sterk te willen overkomen. „Stap uit die machohouding en stel je kwetsbaar op. Als een mens met eigen vragen, onzekerheid en spanningen. Je blijft dan wel de vader, maar komt meer naast je kind of kinderen te staan. We moeten niet het beeld willen ophouden dat vaders niet kunnen huilen. Dat biedt opening voor gesprekken over onderwerpen als seksualiteit, tegenslagen en vraagstukken over het geloof. Durven we in het bijzijn van onze kinderen eerlijk te spreken over onze omgang met God en weten ze wat er leeft in ons hart? Toen Jacob op zijn sterfbed lag, wisten zijn kinderen waar hij naartoe ging. Hoe komt het dat geestelijke gesprekken tussen kinderen en hun moeder vaak gemakkelijker gaan dan met hun vader? Dat heeft wellicht toch te maken met het feit dat vaders zich te weinig kwetsbaar opstellen.”

Vaderhand

De kern van het opvoeden is gelegen in de vaderhand, benadrukt de predikant. „Daar gaat het uiteindelijk om. Dat je je kinderen probeert te leiden naar de Heere Jezus. Dat moet de opvoeding stempelen. Dat begint

al als er een kindje op komst is. Dat heeft een ziel voor de eeuwigheid en het heil van dat kind is het hoogste opvoedingsdoel. Als je daar meer besef van hebt, is het ook gemakkelijker om andere taken naast je neer te leggen.”

N.a.v. 'Elke dag Vaderdag', door ds. A.C. Uitslag; uitg. Den Hertog, Houten; 128 blz.; € 12,50.

IR. B.J. VAN DER VLIES, OUD-FRACTIELEIDER SGP IN TWEDE KAM

Vrede?

Het is vrede en zonder gevaar (1 Thess. 5:3). Woorden die gemakkelijk in slaap sussen.

Terwijl de werkelijkheid heel anders is. Aan de vooravond van het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog zette premier Colijn dat beeld neer. Zo van: Ga gerust slapen, we hebben de zaak heus wel onder controle. Even later woedde de oorlog.

Vrede, al zeventig jaar. We herinneren ons de meidagen van 1945 nog wel. Wat een opluchting, wat een blijdschap. Zoiets als toen werd afgesloten (met alle moeite, pijn en rouw daaraan verbonden) zou nooit meer mogen gebeuren. Vrede dus, liefst wereldwijd. Het tegendeel is gebelegen, tot de dag van vandaag. Helemaal geen vrede, diverse plaatsen ter wereld staan (figuurlijk) in brand. Tot nu toe wel vrede hier en daar. We mogen er dankbaar voor zijn, maar we zijn zeker niet zonder gevaar.

Het gevaar van de oprukkende terreur. Radicaliseerde moslims die het op (de) christenen hebben voorzien. Zal dat gevaar kunnen worden afgewend? Zal het te eniger tijd ook

Het zicht op échte wijsheid gaat al verder verloren

in West-Europa en dus in ons land toeslaan? Het gevaar ook van oprukkende ontkerkelijking, van het loslaten en dichtslaan van de Bijbel, het Woord van God. Niet langer meer nodig, we weten het allemaal zelf heus wel. We moeten er echter in steeds sterkere mate achter komen dat zo het zicht op échte wijsheid al verder verloren gaat. Daarom de oproep: „Zo laat ons dan niet slapen, gelijk als de anderen, maar laat ons waken en nuchter zijn.” (1 Thess. 5:6)

vandervlies@terdege.nl